

og Høngbh-Seminarier ikke kan gives fast Ansættelse i Finantsaaret. Det er jo de to Seminarier, om hvis Nedlæggelse der her er indbragt Forslag. Grunden, hvorfor jeg nærer den Overbevisning, at det ikke er nødvendigt at have 5 Statsseminarier, er dels at søge i, at der aarligt dimitteres et langt større Antal Seminarister, end der er Brug for. Der er saaledes, efter de Oplysninger, vi have i de sex sidste Aar, dimitteret gennemsnitligt hvert Aar 147 Seminarister, medens der i Gjennemsnit kun er 134, der have faaet Ansættelse. Denne Forskjel er nu ikke saa betydelig; men, seer man nøiere til, vil man finde, at Antallet af de Dimitterede stiger meget stærkt. Medens der saaledes i 1861 dimitteredes 126, dimitteredes der i 1866 225, altsaa næsten det dobbelte Antal. En anden Grund til, at jeg betragter det som overflødig at have fem Statsseminarier, er, at vi her i Folkethinget for nogle Dage siden ved 3die Behandling have vedtaget et Forslag, hvorved der skulde aabnes Afgang for qvindelige Lærere til at blive ansatte. Dette vil efter min Overtydning gjøre, at endeel unge Seminarister, som nu kunne faae Ansættelse rundt om i Landet, ikke ville blive ansatte, idet man vil ansætte Lærerinder i deres Sted, saa at der altsaa vil blive saa meget mindre Brug for Seminarister, end der tidligere har været. Til disse Bemærkninger skal jeg foreløbigt indskrænke mig.

Notvitt: Det er ogsaa i Anledning af de Endringsforslag, som ere stillede angaaende Bøndehøiskoler, at jeg har tilladt mig at begjære Ordet. Det var min Hensigt allerede at tage Ordet ved 1ste Behandling, idet det fra afskillige Sider blev udtalt om disse saakaldte Bøndehøiskoler, at de ikke virkede saa tilfredsstillende, som ønskeligt var. Navnlig blev dette fremhævet, om jeg ikke feiler, af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) og det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (Madsen), idet denne Sidste i saa Henseende ogsaa støttede sig dertil, at det var ham bekendt, at der var Skoler, som manglede Elever. Da imidlertid Forhandlingerne dengang allerede havde taget en temmelig vid Udstrækning, fandt jeg

mig ikke foranlediget til dengang at tage Ordet, idet jeg fandt det rigtigere at opsætte dette til 2den Behandling. Jeg skal da i Anledning af de Udtalelser, som dengang faldt; bemærke, at det vel kan være tænkeligt, at der er Skoler, som mangle Elever; men paa den anden Side maa vi lægge Mærke til, at der i Løbet af de sidste Aar er oprettet ikke mindre end mellem 20 og 30 Skoler mere end i Aarene, der ligge forud. Der er ogsaa talt om, hvorvidt Staten skulde give yderligere Understøttelse til saadanne Skoler eller ikke. I den Henseende maa jeg udtale, at, hvad der fra mit Standpunkt maa være Statens Opgave, er, at fremhjælpe almeennyttige og gode Foretagender, og, naar vi see hen til, hvor rigeligt Staten har understøttet andre Foretagender — ganske vist Foretagender, om hvilke vi ikke kunne sige Andet, end at de ere almeennyttige, men dog Foretagender, som der staae Hundreder private Hænder rede til at gribe —, saa er det meget naturligt, at Staten understøtter Bøndehøiskolerne. Jeg skal kun henvise til Stamstutteriet paa Frederiksborg, idet man fra flere Sider bestræber sig for at opretholde det, skjøndt det i en lang Række af Aar — hvormange skal jeg ikke kunne sige — har Aar ud og Aar ind nydt Understøttelse af Staten. Nu kan man sige, at, hvad Bøndehøiskolerne angaaer, da ere de hos os endnu noget Nytt. Jeg troer at kunne sige, at den første Høiskole i det egentlige Kongerige fremskød i Aaret 1851, altsaa to Aar efterat vi havde faaet den frie Forsatning, og det første Aar efterat de første Penge vare bevilgede til saadanne Skoler, med Hensyn til hvilke Penge jeg troer, at de bleve bevilgede til et Forsøg, og jeg mener derfor, at vi kunne sige os selv, at denne Gjerning endnu er ung, og at vi ikke kunne drage vor Hjælp bort fra den. Det er derfor ikke med liben Glæde, at jeg seer, at der af et Mindretal i Udvalget er stillet Forslag til et yderligere Tilskud af 3,000 Rd. til disse Høiskoler, ligesom de Udtalelser, vi hørte fra den ærede Ordsfører og ligeledes fra den ærede sidste Taler, ikke kunne Andet end glæde mig. Den ærede sidste Taler oplyste os ogsaa som Medlem af Finantsudvalget om den høitærede Kultusministers Stilling til denne Sag. Jeg finder, at der er saa meget mere Opfordring